

VODIČ ZA RODITELJE/STARATELJE DJECE I ODRASLIH OSOBA SA POTEŠKOĆAMA U RAZVOJU

UDRUŽENJE RODITELJA DJECE SA POTEŠKOĆAMA U RAZVOJU "MALA SIRENA"

Kontakt telefon i/ili e-mail adresa osoba ili institucija koje su od značaja u procesu ostvarivanja prava djece i osoba sa poteškoćama u razvoju:

Ime i prezime osobe/Naziv institucije	Kontakt telefon	E-mail adresa
JU "Dom zdravlja" Zavidovići	032/878-877	polikzav@bih.net.ba
Služba za zdravstvenu zaštitu djece i omladine	032/819-060	
Centar za mentalno zdravlje u zajednici	032/878-877	
JU "Centar za socijalni rad" Zavidovići	032/868-210	
Udruženje roditelja djece sa poteškoćama u razvoju "Mala sirena"	032/877-889	udruzenje.mala.sirena@hotmail.com
Ministarstvo zdravlja Zeničko-dobojskog kantona	032/460-830	min.zdravstvo@zdk.ba
Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona	032/460-840	min.obrazovanje@zdk.ba
Zavod zdravstvenog osiguranja ZDK	032 466 285	kzzo.ze@zzozedo.ba

- **SOCIJALNA ZAŠTITA PORODICA SA DJECOM – JU "CENTAR ZA SOCIJALNI RAD" ZAVIDOVIĆI**

Korisnici socijalne zaštite su osobe koje se nalaze u stanju socijalne potrebe i to: djeca bez roditeljskog staranja; odgojno zanemarena djeca; odgojno zapuštena djeca; djeca čiji je razvoj ometen obiteljskim prilikama; osobe sa invaliditetom i osobe ometena u fizičkom ili psihičkom razvoju; materijalno neosigurane i za rad nesposobne osobe; stare osobe, bez obiteljskog staranja; osobe sa društveno negativnim ponašanjem; osobe ovisne o psihoaktivnim supstancama; osobe i obitelji u stanju socijalne potrebe, kojima je uslijed posebnih okolnosti potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite.

Osobe sa invaliditetom i osobe ometene u fizičkom i psihičkom razvoju su djeca i odrasle osobe, koja su: slijepa i slabovidna, gluva i nagluva, sa poremećajem u govoru i glasu, sa tjelesnim oštećenjima i trajnim smetnjama u fizičkom razvoju, sa smetnjama u psihičkom razvoju (lakog, umjerenog, težeg i teškog stupnja), sa kombiniranim smetnjama (višestruko ometena u razvoju).

Nalaz i mišljenje o sposobnosti i razvrstavanju djeteta ometenog u fizičkom ili psihičkom razvoju daje, u prvom stupnju stručno povjerenstvo za ocjenjivanje sposobnosti i razvrstavanje djece ometene u fizičkom ili psihičkom razvoju, koju obrazuje mjerodavni organ općine, a u drugom stupnju stručno povjerenstvo koju obrazuje Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice Zeničkodobojskog kantona (u daljem tekstu: Ministarstvo). – **OBRATITI SE JU “CENTAR ZA SOCIJALNI RAD” ZAVIDOVIĆI**

Ukupan prihod domaćinstva čine prihodi koje članovi domaćinstva ostvaruju na temelju:

- a) plaća i drugih primanja iz radnog odnosa;

- b) starosne, invalidske i obiteljske mirovine;

- c) poljoprivredne djelatnosti;

- d) primanja po propisima o boračko-invalidskoj zaštiti i zaštiti civilnih žrtava rata;

- e) prihoda ostvarenih na temelju imovinskog prava;

- f) prihoda ostvarenih na temelju gospodarske, uslužne i druge djelatnosti;

- g) dopunskog rada; i drugih primanja.

Nesposobnim za rad, odnosno spriječenim u ostvarivanju prava na rad smatra se osoba: dijete do navršene 15 godine života, a ako je na redovitom školovanju do navršene 27 godine života, osoba sa trajnim smetnjama u fizičkom i psihičkom razvoju, osoba koja u obitelji njeguje osobu sa invaliditetom ili teško oboljelu osobu, ukoliko je utvrđeno da je toj osobi prijeko potrebna pomoć i njega od strane druge osobe i drugi.

• PRAVA I DUŽNOSTI DJETETA REGULISANA PORODIČNIM ZAKONOM FEDERACIJE BIH

1. Dijete ima pravo na staranje o životu, zdravlju i razvoju osobnosti.
2. Dijete ima pravo živjeti sa roditeljima. Ako ne živi sa oba ili sa jednim roditeljem, pravo je
3. djeteta da redovno održava osobne odnose i neposredne kontakte sa roditeljem sa kojim ne živi.
4. Dijete ima pravo održavati osobne odnose i neposredne kontakte i sa nenom i djedom.
5. Dijete ima pravo na zaštitu od nezakonitog miješanja u njegovu privatnost i porodicu.
6. Dijete ima pravo na izražavanje i uvažavanje vlastitoga mišljenja u skladu sa njegovim
7. uzrastom i zrelosti.
8. Pravo je djeteta da traži zaštitu svojih prava pred nadležnim organom.
9. Dijete ima pravo na posebnog staratelja u slučajevima određenim ovim Zakonom.
10. Posebnog staratelja imenuje organ starateljstva. U slučajevima u kojima je za zaštitu prava djeteta nadležan organ starateljstva, posebnog staratelja imenuje sud.
11. Dijete ima pravo na obrazovanje, na izbor škole i zanimanja u skladu sa njegovim
12. sposobnostima i sklonostima.
13. Dijete ima pravo na zaposlenje koje nije štetno za njegovo zdravlje i njegov razvoj.
14. Dijete u porodici ima pravo na zaštitu od svih oblika nasilja, zloupotrebe, zlostavljanja i zanemarivanja.

15. Dijete je dužno poštovati roditelje i ostale članove porodice.
16. Dužnost djeteta je da pomaže roditeljima.

- **KATEGORIZACIJA DJECE - PRAVILNIK O OTKRIVANJU, PROCJENI, PRAĆENJU I UPUĆIVANJU DJECE U RIZIKU, DJECE SA TEŠKOĆAMA I INVALIDITETOM**

NAPOMENA:

OBRATITI SE JU "CENTAR ZA SOCIJALNI RAD" ZAVIDOVIĆI KOJI ĆE DATI UPUTE I SMJERNICE ZA DALJE DJELOVANJE.

Cilj gore navedenih procesa jeste osnaživanje djeteta sa teškoćama i porodice koja brine o djetetu, utvrđivanje resursa za otkrivanje, procjenu, praćenje i upućivanje djeteta sa teškoćama, upućivanje djeteta i porodice u programe podrške u zajednici te osiguravanje kontinuiteta procjene, praćenja i upućivanja djeteta sa teškoćama.

U sastavu Stručnog tijela za otkrivanje, procjenu, praćenje i upućivanje djece u riziku i djece sa teškoćama i invaliditetom su:

- a) edukator-rehabilitator/defektolog-oligofrenolog;
- b) logoped;
- c) psiholog;
- d) socijalni radnik

Stručno tijelo rješava zahtjeve u prvostepenom postupku, dok zahtjeve u drugostepenom postupku rješava Stručna komisija.

- **OSTVARIVANJE MATERIJALNE PODRŠKE PORODICA SA DJECOM (DJEČJI DOPLATAK I DRUGO) - ZAKON O MATERIJALNOJ PODRŠCI PORODICAMA SA DJECOM U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE**
- **NAPOMENA: OBRATITI SE JU "CENTAR ZA SOCIJALNI RAD" ZAVIDOVIĆI KOJI ĆE DATI UPUTE I SMJERNICE ZA DALJE DJELOVANJE.**

Materijalna podrška porodicama sa djecom ima za cilj da se svoj djeci obezbijede približno jednaki materijalni uslovi za zdrav i pravilan psihofizički razvoj u porodici.

Prema zakonu, prihodom se smatraju:

1. Prihodi koji su uređeni propisima o porezu na dohodak
2. Starosna, invalidska i porodična penzija
3. Primanja po propisima o boračko-invalidskoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti lica sa invaliditetom
4. Naknada za vrijeme trajanja nezaposlenosti
5. Prihodi po osnovu obaveznog izdržavanja
6. Prihodi po osnovu naknada za hraniteljstvo, odnosno starateljstvo
7. Prihodi po osnovu životnog osiguranja
8. Prihodi od nasljedstva

Ukupan mjesečni prihod po članu zajedničkog domaćinstva je prihod članova zajedničkog domaćinstva ostvaren u periodu od tri mjeseca prije podnošenja zahtjeva koji se dijeli s brojem tri i brojem članova domaćinstva.

Prava koja ostvaruje porodica sa djecom su:

1. Dječji dodatak;
2. Novčana pomoć nezaposlenoj porodilji

Osnovica za utvrđivanje visine naknada je visina najniže plate u Federaciji Bosne i Hercegovine.

DJEČJI DODATAK

Pravo na dječji dodatak ostvaruje dijete do navršene 18. godine života. Pravo na dječji dodatak ostvaruje i dijete sa težim ili teškim invaliditetom nastalim prije osamnaeste godine života ili za vrijeme redovnog školovanja od dana podnošenja zahtjeva pa sve dok invaliditet postoji.

Dijete može ostvariti pravo na dječji dodatak ukoliko:

- ukupni mjesečni prihodi po članu zajedničkog domaćinstva iz člana 5. ovoga zakona ne prelaze 40% (četrdeset posto) najniže plate u Federaciji
- nije smješteno u hraniteljsku porodicu ili ustanovu socijalne zaštite u period dužem od 30 dana, a troškovi smještaja se djelimično ili u potpunosti obezbjeđuju iz budžetskih sredstava

Visina dječjeg dodatka iznosi 19% najniže plate u Federaciji BiH.

Pravo na dječji dodatak traje 12 mjeseci nakon čega se ponovo obnavlja ukoliko su ispunjeni uslovi.

Obnovu je nužno izvršiti u mjesecu prije isteka prava.

Zakonski zastupnik djeteta koje ostvaruje pravo na dječji dodatak dužan je prijaviti svaku promjenu koja je od uticaja na ostvarivanje prava i to u roku od 15 dana od dana nastanka promjene.

Isplata dječjeg dodatka vrši se na osnovu rješenja koje donosi nadležni centar za socijalni rad.

• PRAVO NA KORIŠTENJE ORTOPEDSKIH I DRUGIH POMAGALA

Pomagalo propisuje specijalista određene grane medicine i specijalista određene grane stomatologije (u daljem tekstu: doktor specijalista), koji je Listom pomagala ovlašten za propisivanje određene vrste pomagala, a na osnovu medicinskih indikacija koje su propisane Listom pomagala.

Doktor specijalista izdaje obrazac "Potvrda o potrebi ortopedskog pomagala - sanitarne sprave" (u daljem tekstu: potvrda o pomagalu).

Osigurano lice obavezno je izdatu potvrdu o pomagalu i nalaz doktora specijaliste predati poslovnici Zavoda nadležnoj prema mjestu prebivališta osiguranog lica.

Pravo osiguranog lica na pomagalo utvrđuje Komisija za razmatranje zahtjeva osiguranih lica Zeničko-dobojskog kantona (u daljem tekstu: Komisija), koju u skladu

sa članom 25.Statuta Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona.

Ovjerena potvrda o pomaganju važi 30 dana od dana ovjere i u tom roku osigurano lice je dužno izvršiti nabavku ili naručiti pomagalo.

Osigurano lice ima pravo na popravak pomagala, na teret sredstava Zavoda, nakon isteka garantnog roka koji daje odabrani dobavljač.

- **ESENCIJALNA LISTA LIJEKOVA ZA ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON**

Esencijalnu listu lijekova možete pronaći na stranici Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona ili na sljedećem linku: <https://www.zzozedo.ba/index.php/other-pages/lista-lijekova>

